
„WITAJ MAJOWA JUTRZENKO”, CZYLI CO ŚWIĘTUJEMY 3 MAJA.

Dodatkowe materiały do tematu zajęć

Wioletta Bernat

WSKAZÓWKI BIBLIOGRAFICZNE

Opracowania i artykuły

- Barszczewska-Krupa A. (red.), *Konstytucja 3 Maja w tradycji i kulturze polskiej*, Łódź 1991.
- Bauer K., *Uchwalenie i obrona Konstytucji 3 Maja*, Warszawa 1991.
- Górski J., *Konstytucja Polski dla dzieci*, Warszawa 2015.
- Lutek-Urbaniak K., *Śpiewnik pieśni patriotycznych z opracowaniem historycznym*, Łódź 2019.
- Ostrowska-Biernacka K., Kajzer R., *Luneta czasu i Konstytucja 3 maja*, Warszawa 2013.
- Stanecka Z., de Latour D., *Nasza paczka i niepodległość. O sześciu polskich świętach*, Warszawa 2014.
- Wiśniewski K., Babula J., *Konstytucja 3 maja do kolorowania. Z kredkami podróż w przeszłość*, Ożarów Mazowiecki 2016.
- Kożuchowski A., *Kulisy uchwalenia Konstytucji 3 maja*, „Polityka”, 2011, nr 18, dostępny w internecie: www.polityka.pl/tygodnikpolityka/historia/1515182,1,jak-to-bylo-z-konstytucja-3-maja.read [dostęp: 18.02.2021].
- Krawczyk J., *Trzeci Maj à la Matejko*, „Mówią Wieki”, 2011, nr 5, dostępny w Internecie: www.mowiawieki.pl/index.php?page=artykul&id=402 [dostęp: 10.02.2021].
- Szukała M., *Konstytucja 3 Maja – najważniejsza z konstytucji*, www.dzieje.pl/aktualnosci/konstytucja-3-maja-najwazniejsza-z-konstytucji [dostęp: 10.02.2021].

Pożyteczne strony internetowe

- Film Muzeum – Zamek Królewski w Warszawie *Spotkanie z mistrzem / Jan Matejko: „Konstytucja 3 maja 1791”*:

[HTTPS://YOUTU.BE/LCEQYEW-7UM](https://youtu.be/LCEQYEW-7UM)

- Film Muzeum – Zamek Królewski w Warszawie *Wirtualne zwiedzanie – odkryjmy razem Zamek Królewski w Warszawie*:

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=XVH4KJWUPX0](https://www.youtube.com/watch?v=XVH4KJWUPX0)

- Film Fundacji Uniwersytet Dzieci *Konstytucja w Polsce – jak powstała?*:

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=-GBAQLHELHS](https://www.youtube.com/watch?v=-GBAQLHELHS)

- Film KOD Mazowieckie Edukacja *Konstytucja – dlaczego jest tak ważna dla każdego z nas?*:

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=IAQXSBMKFO%3A](https://www.youtube.com/watch?v=IAQXSBMKFO%3A)

ZAŁĄCZNIK NR 3 - ZADANIE Z DATA

ROZWIĄŻ PONIŻSZE ZADANIA. ODPOWIEDZI WPISZ KOLEJNO W OKIENKA NA DOLE. OTRZYMASZ DATĘ.
CZY WIESZ, CO SIĘ WTĘDY WYDARZYŁO W POLSCE?

1. Ilu braci występuje w legendzie, opowiadającej o początkach państwa polskiego i wyjaśniającej, skąd w naszym godle pojawił się biały orzeł?
2. Wykonaj działanie: $25:5 =$
3. Ile sylab ma słowo sejm?
4. Ile jest kontynentów na świecie?
5. Wykonaj działanie: $3 \times 5 - 6 =$
6. Ile pełnych okrążeń wokół Słońca odbywa Ziemia w czasie roku astronomicznego?

ZAŁĄCZNIK NR 4 - „GDZIE JEST KRÓL”

WSKAŹ POSTAĆ WG OPISU:

1. **Stanisław August Poniatowski**, król Polski – postać wchodząca do kościoła, ubrana w czerwony płaszcz.
2. **Stanisław Małachowski**, marszałek Sejmu Wielkiego – postać w białych szatach, niesiona na ramionach przez dwóch posłów, trzymająca w ręce tekst konstytucji.
3. **Tadeusz Kościuszko**, generał wojsk koronnych – postać z bandażem na głowie, trzymająca sztandar, widoczna pod prawym ramieniem Stanisława Małachowskiego.
4. **Jan Suchorzewski**, poseł na Sejm Wielki, przeciwnik konstytucji – postać znajdująca się na ziemi, trzymająca za rękę małego chłopca.
5. **Hugo Kołłątaj**, współautor konstytucji – postać w stroju kapłana w centralnej części obrazu.
6. **Dorota Biron**, księżna kurlandzka – postać na schodach kościoła, wręczająca królowi wieniec laurowy.
7. **Jan Dekert**, prezydent miasta Warszawy – postać stojąca w drzwiach do kościoła, pomiędzy dwiema kobietami, kłaniająca się królowi.
8. **Franciszek Ksawery Branicki**, przeciwnik konstytucji – postać stojąca tyłem do patrzącego na obraz, ubrana w mundur, opierająca ręce na biodrach, spoglądająca na Stanisława Małachowskiego.
9. **Antoni Polikarp Złotnicki**, poseł na Sejm Wielki, przeciwnik konstytucji – postać w ciemnych szatach widoczna za plecami Stanisława Augusta Poniatowskiego, kłaniająca się i spoglądająca na króla.
10. **Księżę Józef Poniatowski**, generał wojsk koronnych, bratanek króla – postać w mundurze dosiadająca konia.

ZAŁĄCZNIK NR 5 - INSTRUKCJA WYKONANIA KOKARDY NARODOWEJ

Potrzebne materiały:

- 2 kółka wycięte z białego brystolu – jedno o średnicy ok. 8 cm i jedno o średnicy ok. 3 cm
  - bibuła biała i czerwona
  - nożyczki
  - klej do papieru
  - 2 kawałki wstążki materiałowej (biała i czerwona) o szerokości 2 cm i długości ok. 15 cm
  - agrafka
-

Działania:

- Z bibuły czerwonej odcinamy pasek o szerokości ok. 6 cm, a z bibuły białej pasek o szerokości ok. 3 cm.
- Czerwoną bibułę zaczynamy marszczyć, przyklejając stopniowo jeden brzeg paska do środka większego kółka, które będzie bazą naszej kokardy. Gdy już wykleimy całe kółko, ucinamy nadmiar bibuły.
- To samo robimy z białą bibułą – marszczymy ją i brzeg przyklejamy stopniowo do środka kokardy, na czerwoną bibułę.
- Następnie na środek kokardy, z przodu, przyklejamy małe kółko z brystolu.
- Jeśli podczas marszczenia bibuły kokarda straciła równy kształt koła, możemy podciąć brzegi kokardy nożyczkami, aby go wyrównać.
- Z obu kolorów wstążki ucinamy kawałki ok. 15 cm i przyklejamy je pod spód kokardy tak, by odpowiednio wystawały.
- Kokardę przypinamy do ubrania za pomocą agrafki lub szpilki.

ZALĄCZNIK NR 6 - TEKST MAZURKA 3 MAJA

Rajnold Suchodolski

Mazurek 3 maja

Witaj majowa jutrzeńko,
Świeć naszej polskiej krainie,
Uczcimy ciebie piosenką,
Która w całej Polsce słynie.

Witaj maj, piękny maj,
U Polaków błogi raj.

Nierząd braci naszych cisnął,
Niemoc w ręku króla spała,
A wtem Trzeci Maj zabłysnął -
I nasza Polska powstała.

Witaj maj, Trzeci Maj,
Wiwat wielki Kołtataj!

Witaj dniu Trzeciego Maja,
Który wolność nam zwiastujesz.
Pierzchła już ciemiężców zgraja.
Polsko, dzisiaj tryumfujesz!

Witaj maj, piękny maj,
U Polaków błogi raj.

Wrogów tłuszcze wyrok Boski
Zmiotł z powierzchni polskich łąnów,
Znikła boleść, znikły troski,
Nie ma w Polsce obcych panów.

Witaj maj, piękny maj,
U Polaków błogi raj.

Wtenczas Polak ze łzą w oku
Smutkiem powlókł blade lice
I Trzeciego Maja w roku
Wspominał lubą rocznicę.

Wzdychał ciągle: Boże daj,
By zabłysnął Trzeci Maj! [...]

ZAŁĄCZNIK NR 7 - WIERSZ

Stanisław Aleksandrak

Rocznica

Trzeci Maja radością wiosenną
wszystkich ludzi dziś w Polsce powitał,
Sztandarami biało-czerwonymi
umała się Rzeczpospolita.
Umały się też pierwszym kwieciami
łąki, pola i w ogrodach drzewa,
Maj się pieśnią zwycięskiej wiosny
zgodnym chórem z ludzi rozśpiewał.
Rozpłynęła się już pieśń radosna
głośnym echem po ojczystym kraju
– Witaj, witaj, Majowa Rocznico,
pamiętny Trzeci Maju.
